

فرصت ها و تهدید های هوش مصنوعی در ایران با تاکید بر آینده

ضرورت توسعه بومی هوش مصنوعی
برای تقویت امنیت ملی و بهره برداری
از ظرفیت های تمدنی

سید فاضل شاه چراغ
دکتری سیستم اطلاعات مکانی GIS

در دنیای امروز، هوش مصنوعی (AI) به یکی از ابزارهای اصلی در توسعه تکنولوژی تبدیل شده است. اما این فناوری نوین نه تنها فرصتهایی را برای بهبود کیفیت زندگی بشر به همراه دارد، بلکه خطرات جدی نیز به همراه خود دارد که می‌تواند تأثیرات عمیقی بر تمدن‌ها، جامعه، فرهنگ و سیاست بگذارد.

سواد هوش مصنوعی

ماشین چگونه یاد می‌گیرد و هوش مصنوعی چیست؟

هوش مصنوعی اساساً بر پایه یادگیری ماشین از روی داده‌ها است. ماشین‌ها با تجزیه و تحلیل داده‌های ورودی از روی این داده‌ها آموزش می‌بینند و از این طریق می‌توانند پیش‌بینی‌ها،

تصمیمات و پاسخ‌های خود را بر اساس تجربیات گذشته و آموزش‌هایی که از روی داده‌ها دیده‌اند تولید نمایند. با این حال، یک نکته مهم که باید در نظر گرفته شود این است که هوش مصنوعی هیچ‌گونه درکی از درست و غلط، حق و باطل، خوب و بد ندارد. به عبارت دیگر، هوش مصنوعی تنها همان چیزی را یاد می‌گیرد که به آن در ورودی داده می‌شود و مبتنی بر آن آموزش می‌بیند. بنابراین، اگر داده‌ها دستخوش دستکاری یا دارای سوگیری فرهنگی، سیاسی، اجتماعی یا علمی باشند، می‌توانند به آموزش ماشین‌هایی منجر شوند که تصمیمات نادرست یا تحریف‌شده‌ای اتخاذ کنند.

این خطرات به‌ویژه زمانی جدی‌تر می‌شود که مردم، به‌ویژه در جوامع مختلف، بدون درک کامل از فرآیندهای آموزشی و تصمیم‌گیری هوش مصنوعی، به این سیستم‌ها اعتماد

کنند. این مسئله به‌ویژه در کشورهایی که منابع داده‌ای متنوع و غنی ندارند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در ایران، برای کاهش این خطرات، ضروری است که به توسعه هوش مصنوعی از پایه پردازیم و داده‌های فارسی موجود در وب را غنی‌تر کنیم تا بتوانیم در برابر بایاس‌های موجود در داده‌های جهانی اراده خود را، بر هوش مصنوعی‌هایی که بر مبنای داده‌های وب آموزش می‌بینند اعمال نماییم.

هوش مصنوعی به منزله‌ی ابزاری در دست ابر قدرت‌ها برای کنترل و حکمرانی بر دنیا

هوش مصنوعی به عنوان یک فناوری نوظهور، می‌تواند تأثیرات چشمگیری بر آینده بشر بگذارد. درست همانطور که سایر فناوری‌های انقلابی مانند اینترنت یا برق جهان را

تغییر دادند، هوش مصنوعی نیز می‌تواند شیوه زندگی بشر را دگرگون کند. از سوی دیگر، این فناوری می‌تواند قدرت‌های جدیدی ایجاد کند که به طور بالقوه به تهدیدی برای تمدن بشری تبدیل شوند.

هوش مصنوعی، با توانایی‌های خود در سرعت و دقت، می‌تواند به‌طور گسترده‌ای کارها را تسهیل کند، از جمله در پزشکی، صنعت، حمل‌ونقل و بسیاری از حوزه‌های دیگر. اما این دقت و سرعت می‌تواند به راحتی به ابزاری برای قدرت‌های سیاسی تبدیل شود. اگر هوش مصنوعی به عنوان یک سلاح در دست ابرقدرت‌ها قرار گیرد، می‌تواند تهدیدی برای امنیت ملی کشورها و حتی برای تمدن بشری باشد. به عنوان مثال همان‌طور که توسعه شبکه اینترنت، رسانه‌ها، شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها

در دهه های اخیر توانست بستر سازماندهی بسیاری از فعالیت های سیاسی و کنش های اجتماعی شود و قدرت های جهانی که دارنده این تکنولوژی بودند با اعمال اراده خویش و هدایت افکار عمومی به سوی مقاصد و تصمیمات خود، توانستند به بدون شلیک یک گلوله بر نظام های سیاسی غیر همسو با خود غلبه نمایند.

هوش مصنوعی به عنوان یک دستیار مطمئن در حکمرانی و مدیریت

یکی از مهم ترین مزایای هوش مصنوعی، سرعت و دقت بالای آن در انجام کارهاست. سیستم های هوش مصنوعی قادرند در زمانی کوتاه حجم زیادی از اطلاعات را پردازش کرده و تصمیمات دقیقی بگیرند که انسان ها قادر

به انجام آن‌ها نیستند. این توانایی در زمینه‌های مختلفی نظیر تجزیه و تحلیل داده‌ها، پزشکی، آموزش، پیش‌بینی روندهای اجتماعی، اقتصادی و حکمرانی می‌تواند کمک بزرگی باشد.

با نگاهی به روندهای پیشرفت هوش مصنوعی در سال‌های اخیر می‌توان گفت هوش مصنوعی نقش مهمی در شکل‌دهی به نحوه تعاملات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی ایفا خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود که مردم برای پاسخ به اکثر سوالات خود به هوش مصنوعی مراجعه کنند، چه در زمینه‌های علمی و چه در موضوعات روزمره. همچنین، هوش مصنوعی در شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های دیجیتال به شکلی وسیع‌تر حضور خواهد داشت، و کنترل و مدیریت محتوای آنلاین و

تعاملات افراد را مدیریت خواهد کرد. هوش مصنوعی، قادر خواهد بود افکار عمومی را جهت دهی کند و حتی به ابزاری برای هدایت افکار به سمت اهداف سیاسی خاص تبدیل شود. این امر می‌تواند تهدیدی جدی برای امنیت ملی کشورها و استقلال تصمیم‌گیری مردم باشد. بنابراین، ضروری است که هر کشور و تمدنی برای بقای خود به لایه‌های بنیادی و ریشه‌ای این فناوری دست یابد و هوش مصنوعی را به‌گونه‌ای توسعه دهد که در جهت منافع ملی و تمدنی به کار گرفته شود.

در نهایت، هوش مصنوعی با تمامی مزایا و تهدیداتی که به همراه دارد، می‌تواند نقشی حیاتی در آینده بشر ایفا کند. برای جلوگیری از سوءاستفاده از این فناوری و

برای تضمین استفاده مسئولانه از آن، کشورما باید به توسعه هوش مصنوعی از پایه پرداخته و داده‌ها و مدل‌های بومی خود را تقویت نماید. در این راستا ایجاد زیرساخت‌های مناسب برای جمع‌آوری و پردازش داده‌های فارسی، تقویت همکاری‌های بین‌المللی در زمینه تحقیقات و توسعه هوش مصنوعی، آموزش و آگاه‌سازی عمومی درباره نحوه استفاده از هوش مصنوعی و خطرات احتمالی آن، توسعه سیاست‌های بومی برای استفاده امن و اخلاقی از هوش مصنوعی میتواند بسیار موثر و کمک کننده باشد.

سازمان فضای مجازی سراج

@Maqaam_ir

مقام

مطالبه گران قوت
و اقتدار مجازی